

POSUDEK ZÁVĚREČNÉ PRÁCE STUDENTA
NÁZEV PRÁCE: Kvalita života seniorů v domovech pro seniory v době covidu
AUTOR: Bc. Jana Johnová
VEDOUcí PRÁCE: Mgr. Monika Ulrichová, Ph.D.
AUTOR POSUDKU: PhDr. Hana Janečková, Ph.D.

Kritérium	Body (0 – 5) 0 = nejhorší.... 5= nejlepší hodnocení
<p>Téma práce - jeho aktuálnost, originalita, vztah tématu ke studovanému oboru (sociální/pastorační práce).</p> <p><i>Téma je stále aktuální, nicméně poměrně dobře popsán a veřejně diskutován. Práce nepřináší nic nového, jen opakuje známá fakta. Skutečností, které se jeví jako podnětné a týkají se významu aktivizace a nových technologií, není v textu práce věnována dostatečná pozornost.</i></p>	3
<p>Cíl práce a závěry. Soulad obsahu práce se stanoveným cílem, jeho naplnění, srozumitelnost a zřetelnost prezentovaných závěrů.</p> <p><i>Cílem diplomové práce bylo zjistit, zda se změnila kvalita života seniorů v domovech pro seniory během pandemie covid-19 oproti době před ní, ve kterých oblastech došlo ke změnám, co se změnilo, jaký vliv to mělo na samotné klienty a zda bylo možné v této situaci něco zlepšit. Tento cíl se autorka snažila naplnit pomocí dotazníkového šetření, které realizovala na souboru sociálních pracovníků z domovů pro seniory. Samotný dotazník a design studie nebyl však dostatečně promyšlen, otázky přinesly jen předem známé odpovědi, které autorka předjímá na základě své vlastní zkušenosti a dalších zdrojů v 5. kapitole své práce. Strukturovanou odpověď na položené otázky v závěrech práce nenajdeme.</i></p>	2
<p>Vhled autora do problematiky, samostatné zvládnutí odborného tématu, srozumitelnost výkladu, logické členění práce.</p> <p><i>Práce se ve své teoretické části věnuje vymezení stárnutí, stáří a kvality života ve stáří (kap. 1-2). Dále se pokouší představit současný systém péče o seniory v pobytovém zařízení (kap. 3). V další části (kap. 4) se podrobně zabývá profesí sociálního pracovníka a dotýká se specifík sociální práce v domovech pro seniory. Konečně kap. 5 popisuje dopady pandemie Covid-19 na seniory v zařízeních sociální péče. Poznatky z teoretické části se však nikterak nepromítly do části praktické, neodrážejí se např. v konstrukci dotazníku, ani v interpretaci dat, ani v popisu role sociálních pracovníků v krizových situacích.</i></p> <p><i>Ačkoli první dvě kapitoly jsou pěkně zpracovány, kapitola 3, věnovaná popisu současného systému sociálních služeb pro seniory, odpovídá učební látce ve 2. ročníku. Dopouští se nepřesností při rozlišení oblastí, druhů a forem sociálních služeb. Na s. 26 konkrétně zaměňuje druhy služeb za formy služeb. Celé velké pasáže jsou zde bohužel přepisem paragrafů ze zákona o sociálních službách (§88 a-k; §49) nebo vyhlášky 505/2006 (§ 3). Některá známá fakta se v kapitole několikrát opakují, např. že sociální služby a systém péče o seniory se řídí Zákonem o sociálních službách č.</i></p>	3

<p>108/2006 Sb. a vyhláškou 505 Sb. nebo že domov pro seniory je pobytová služba osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku. Práci zde chybí vyzrálejší odborná kvalita. Např. kapitola 3.3. věnovaná aktivizačním programům v domovech pro seniory je naprosto zjednodušující, nesystematická, neodpovídající úrovni magisterské práce. Chybí jakékoli odborné vymezení aktivit a dalších nefarmakologických terapeutických metod, které se v práci se seniory užívají (včetně bazální stimulace, kterou autorka na s. 31 nesprávně řadí mezi základní oblasti péče v domovech). V rozporu s obrovským významem, který má možnost aktivity pro kvalitu života člověka a jako zdroj smysluplné náplně času i sociálního začlenění, věnuje autorka tomuto tématu naprosto okrajovou pozornost. Opomíjí i význam aktivit pro zdravotní a psychickou kondici klientů, jejich význam pro zachování soběstačnosti a kognitivní svěžesti. Neuvádí žádné systematické rozdělení aktivizačních programů. Příklady aktivit jsou vybírány zcela nahodile, neutřídně, bez rozlišení na programované aktivity a jednorázové společenské akce, bez jakéhokoli komentáře. A také bez jakékoli opory v odborné literatuře. Některé uvedené pojmy se tak jeví jako zcela laické (např. kognitivně-motorická terapie, kam řadí pracovní terapii, hygienu a stravování nebo smyslová aktivizace, která je dle autorky založena na smysluplných činnostech). Tento zjednodušující přístup je v rozporu se skutečností, že téma aktivit je obsaženo v jedné ze čtyř předložených hypotéz autorčina výzkumu a že odpovědi nepotvrdily její předpoklad o rušení aktivit během pandemie. Respondenti dosvědčili, že aktivizace v domovech probíhala navzdory restrikcím.</p>	
<p>Metodologické uchopení práce (systematičnost práce autora, schopnost analýzy studovaného problému z praktického hlediska, popis realizace praktické části; v případě empirického výzkumu popis zvolené metody, formulace výzkumné otázky, proces sběru dat, jejich analýza a prezentace, popis získaných výsledků, jejich diskuse a závěry).</p> <p><i>Cílem empirické části bylo zjistit dopady pandemie Covid 19 na kvalitu života seniorů v zařízeních sociální péče. Kvantitativní výzkum oslovil sociální pracovníky, autorka předpokládala, že cílit dotazníkové šetření na klienty domovů pro seniory by poskytlo jen nespolehlivá data. Výsledky tedy odrážejí názory sociálních pracovníků na kvalitu života seniorů nikoli prožívání kvality života samotnými seniory. Počet 60 respondentů v rámci kvantitativního výzkumu lze považovat za hraniční.</i></p> <p><i>Z hlediska stanoveného cíle výzkumu jsou položené výzkumné otázky a hypotézy nedostatečně propojené s teorií a na tento cíl nedostatečně zaměřené. Formulace otázek neumožňuje zkoumaný problém (kvalitu života seniorů) dostatečně popsat (např. dle kritéria zdraví, materiálního zajištění, emocí, vztahů, spirituality), otázky typu ano/ne příliš zjednodušují realitu a přinášejí jen očekávanou odpověď, navazující otázky míří stejným směrem, nerozvíjejí téma (Měla pandemie vliv? Měl tento vliv dopady pozitivní, negativní, žádné?) Výtěžnost takto postaveného výzkumu byla tedy velmi nízká. Je otázka, zda takto provedený výzkum nebyl zbytečný.</i></p> <p><i>S využitím grafů a tabulek autorka postupně prezentuje své výsledky, které vypovídají o tom, jak sociální pracovníci vnímali reakce svých klientů v době pandemie, jak klienti reagovali na zavedené restriktce a jaké probíhaly během pandemie v zařízeních aktivizační programy. Prezentace dat je přehledná a poskytuje zajímavé, byť skrovné a očekávatelné, výsledky.</i></p>	2

<p><i>Poznámka k tabulce 3 na s. 73: Výpočet procent neodpovídá údajům uvedeným v předchozím textu, kde autorka hovoří o 42 respondentech, v jejichž zařízeních probíhaly aktivizace (s. 71). Toto číslo by mělo být základem (100%) pro výpočet příslušných procent v jednotlivých řádcích následující tabulky. Z neznámých důvodů však autorka toto číslo změnila na 45, čímž se stávají nepřesné i všechny ostatní výpočty procent v tabulce. A tak namísto 76% uvedených u individuálních aktivit v textu na s. 72 má v tabulce pouze 71%. Jde sice o malý rozdíl, ale propojení dat, se kterým autorka pracuje, by mělo být logické a dávat smysl. Předpokládám, že tato nesrovnalost bude vysvětlena u obhajoby.</i></p>	
<p>Formální zpracování práce, jazyková a stylistická úroveň, rozsah práce, grafická úprava práce</p> <p><i>Z hlediska formálního má práce standardní úroveň. Některé formulace jsou však stylisticky velmi neobratné, např. na s. 38 věta začínající slovy „Podle Mlčáka...“. Podobně věta: „...jsem si zvolila metodu kvalitativní metodologie“ (s. 55). O opatřeních proti epidemii se hovoří jako o „protiepidemických“ (s. 61). Vyskytují se i gramatické chyby, např. na s. 51: „Domovy nebyly připraveni...nikdy se s něčím podobným nesetkali a teprve se učily...“</i></p> <p><i>Z hlediska obsahu je text na str. 40 nevhodně umístěn. Popisuje činnosti sociálního pracovníka v pobytové službě pro seniory a měl by tedy být zařazen do kap. 4.5. V druhém odstavci se hovoří o „dalších odborných pracovnících, kteří přímo poskytují sociální služby“, přičemž ale všichni odborní pracovníci, kteří připadají v úvahu, již byli vyjmenováni v předchozí části věty.</i></p> <p><i>V odkazu č. 22 na s. 17 jsou překlepy. Překlep je též v příjmení V. Kebzy na s. 19 (Kobza), dále na s. 26 „pobytová služby“.</i></p> <p><i>Některé věty se v práci opakují, např. „pobytové služby jsou charakterizovány... (§33) na s. 24 a 26.</i></p> <p><i>Pokud je uváděn seznam tabulek v příloze, dávalo by smysl, kdyby zde byly uvedeny i názvy tabulek. Totéž se týká i grafů.</i></p>	3
<p>Práce se zdroji, jejich počet, kvalita, dodržení citační normy</p> <p><i>Je třeba ocenit, že vedle bohatství české literatury najdeme v práci i zahraniční zdroje. K citačnímu standardu patří, že i ve zkrácených citacích pod čarou se uvádí minimálně rok vydání a strany, ze kterých autor čerpá ev. cituje. Ty chybí např. u odkazu na Kalvachovu publikaci na s. 16. nebo u Křížové na s. 19. i jinde. Citačním standardem se řídí i internetové zdroje, pokud je uveden autor, je vhodné zařadit zdroj podle abecedního pořádku mezi ostatní zdroje. Odkaz 44 na s. 26 není přesný. Také Standardy kvality sociálních služeb mají svůj právní podklad a ten je třeba v práci uvést.</i></p>	3
<p>Celkem bodů</p>	<p>0 – 30 bodů</p> <p>16</p>

<p>Celkové slovní zhodnocení práce, návrhy na doplnění - podrobnější</p>	<p>Práce je zacílena na téma, které je již poměrně dobře popsáno a nepřináší nic zásadně nového. Kvůli nepropracovanému výzkumnému designu byla zjišťována kvalita života obyvatel domovů pro seniory v době covidu pouze z perspektivy sociálních pracovníků, což je posun oproti původnímu záměru autorky zkoumat kvalitu života seniorů (viz nadpis). Otázky jsou položeny tak, že předjímají</p>
--	--

vyjádření oponenta	odpověď, navíc se opakovaně ptají na totéž. Přínos získaných dat je tedy minimální. Ačkoli aktivizace a využívání nových technologií v kontaktech s rodinou se ukázaly jako důležité nástroje zachování kvality života (nejen) v době covidu, autorka jim v práci věnuje jen minimální pozornost. Empirická část není propojena s částí teoretickou, nesnaží se např. vycházet při konstrukci dotazníku z faktorů kvality života nebo interpretovat data ve vztahu k oblastem kvality života, jako je zdraví, vztahy, seberealizace či spiritualita.
Otázky k diskusi (dobrovolné):	
	1. Formulujte, prosím, 2 otázky do Vašeho dotazníku, na které byste neznala odpověď předem a které by mohly přinést zajímavý vhled do života seniorů v domovech.
	2. Z čeho podle Vás čerpali senioři během covidu sílu ke zvládnutí této krize?
	3. Které faktory prostředí podle výsledků Vašeho výzkumu nejvíce ovlivnily kvalitu života seniorů v době koronavirové epidemie? Byly i faktory, které ji ovlivnily pozitivně?

Celkové hodnocení: **Doporučují** práci k obhajobě

Návrh klasifikace (A – E): **D**

Datum: 15.8.2022

Podpis: Hana Janečková

Doporučená klasifikace:

Body	Klasifikace	Poznámka
27 - 30	A	Minimálně 4 body v každé položce
23 - 26	B	Minimálně 3 body v každé položce
19 - 22	C	Minimálně 2 body v každé položce
15 - 18	D	Minimálně 1 bod v každé položce
11 - 14	E	Maximálně možná jedna „nulová“ položka
10 a méně	F	Více než jedna nulová položka